

סיבתיות כפולה

Rabbi Hayyim Angel
National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals (jewishideas.org)
hangel@jewishideas.org
Bible Faculty, Yeshiva University

1. יהושע ב: יח-יט
(יח) הנה אנחנו באים בארץ את תקנות חוט השני הזה תקשרי בחלון אשר הורדתנו בו ואת אביך ואת אמך ואת אחיך ואת כל בית אביך תאספי אלך הביתה: (יט) והיה כל אשר יצא מדלתי ביתך החוצה דמו בראשו ואנחנו נקים וכל אשר יהיה אתך בבית דמו בראשו אסיד תהיהבו:
2. יהושע ו: כב-כג
(כב) ולשנים האנשים המרגלים את הארץ אמר יהושע באו בית האשה הזונה והוציאו משם את האשה ואת כל אשר לה כאשר נשבעתם לה: (כג) ויבאו הנערים המרגלים ויציאו את דרב ואת אביה ואת אמה ואת אחיה ואת כל אשר לה ואת כל משפחותיה הוציאו ויניחום מחוץ למחנה ישראל:
3. שמואל א' ב: כה, לא-לב
אם יחטא איש לאיש ופללו א-לקים ואם לה' יחטא איש מי יתפללו ולא ישמעו לקול אביהם כרחוק ה' להמיתם: ... (לא) הנה ימים באים וגדעתי את זרעך ואת זרע בית אביך מהיות זקן בביתך: (לב) והבטת צר מעון בכל אשר ייטיב את ישראל ולא יהיה זקן בביתך כלהימים:
4. שמואל א' כב: יט-כ
(יט) ואת נב עיר הכהנים הפה לפי חרב מאיש ועד אשה מעולל ועד יונק ושור וחמור ושה לפי חרב: (כ) וימלט בראחד לאחיקלך בראחטוב ושמו אביתר ויברח אחרי דוד:
5. מלכים א' ב: כו-כז
(כו) ולאביתר הכהן אמר המלך ענתת לך על שדיך כי איש מות אנה וביום הזה לא אמיתך כירנשאת את ארון א-דני ה' לפני דוד אבי וכי התענית בכל אשר התענה אבי: (כז) ויגרש שלמה את אביתר מהיות כהן לה' למלא את דבר ה' אשר דבר על בית עלי בשלה:
6. בראשית מו: ב-ד
(ב) ויאמר א-לקים לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב ויעקב ויאמר הנני: (ג) ויאמר אנכי האל א-לקי אביך אלתירא מרדה מצרימה כילגוי גדול אשימך שם: (ד) אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך:
7. בראשית מח: כא
ויאמר ישראל אליוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אלארץ אבותיכם:
8. בראשית נ: כד
ויאמר יוסף אלאחיו אנכי מת וא-לקים פקד ופקד אתכם והעלה אתכם מריהארץ הזאת אלהארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב:
9. מלכים א' יב: טו-כד
(טו) ולא שמע המלך אלהים כיהיתה סבה מעם ה' למען הקים את דברו אשר דבר ה' ביד אחיה השילני אלירבעם בראבט: ... (כא) ויבאו ויבאו רחבעם וירושלם ויקהל את כל בית יהודה ואת שבט בנימין מאה ושמונים אלף בחור עשה מלחמה להלחם עם בית ישראל להשיב את המלוכה לרחבעם בראש שלמה:

(כב) וַיְהִי דְבַר הָאֱלֹהִים אֶל־שִׁמְעוֹנָה אִישׁ־הָאֶל־לְקִיָּים לֵאמֹר : (כג) אָמַר אֶל־רַחֲבֵעַם בְּרִשְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְאֶל־כָּל־בְּיַת יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי־מִן וַיִּתֵּר הָעַם לֵאמֹר : (כד) כֹּה אָמַר ה' לֹא־תַעֲלוּ וְלֹא־תִלְחַמוּן עִם־אֲחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ כִּי מֵאֲתֵי נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־דְּבַר ה' וַיָּשׁוּבוּ לְלֶכֶת כַּדְּבַר ה' :

10. שמואל ב' יב: י-יב

(י) וַעֲתָה לֹא־תִסּוּר חֶרֶב מִבֵּיתְךָ עַד־עוֹלָם עַקֵּב כִּי בָזַתְנִי וַתִּקַּח אֶת־אִשְׁתִּי אֲוִרְיָה הַחַתִּי לְהִיּוֹת לְךָ לְאִשָּׁה : (יא) כֹּה אָמַר ה' הִנְנִי מִקִּים עֲלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ וְלִקְחֹתִי אֶת־נְשִׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרַעֲיֶיךָ וְשָׁכַב עִם־נְשִׁיךָ לְעֵינֵי הַשָּׁמַשׁ הַזֹּאת : (יב) כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ בְּסִתְרִי וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד הַשָּׁמַשׁ :

11. שמואל ב' יג: כא

וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד שָׁמַע אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּחַר לוֹ מְאֹד :

12. מלכים א' א: ה-ו

(ה) וַאֲדֹנָיָה בְּרַחֲמֵי מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר אֲנִי אֶמְלֹךְ וַיַּעַשׂ לוֹ רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו : (ו) וְלֹא־עָצְבוּ אָבִיו מִיָּמָיו לֵאמֹר מִדּוּעַ כָּכָה עָשִׂיתָ וְגַם־הוּא טוֹב־תָּאֵר מְאֹד וְאֵתוֹ יָלְדָה אַחֲרֵי אֲבִשְׁלוֹם :